

Guus van den Boogaard

NEM-monitoring in de Oeffeltse Weiden en Oeffelter Meent

Samen met Ria, mijn echtgenote, heb ik me een jaar of 11 geleden opgegeven om te gaan monitoren voor RAVON. Aanvankelijk alleen in een aantal poelen van de Oeffeltse Weiden. Een jaar later werden we gevraagd om dat ook te gaan doen in het gebied van de Oeffeltse Meent. Staatsbosbeheer verleent jaarlijks de benodigde vergunningen.

Vaak gingen Ria en ik samen op pad, soms ging ik alleen en soms ging er iemand van RAVON mee. Altijd met de vraag wat zouden we deze keer zien. En ja, we hadden niet altijd geluk, er waren dagen dat we (bijna) niets vonden, maar dan was het toch een genot om door de weilanden te struinen en te genieten van vlinders en bloemen.

Een aantal poelen was zo goed als ontoegankelijk door bomen, struiken en plantengroei of was compleet dichtgegroeid. In de eerste jaren probeerden we hier nog een weg door te banen, maar later werd dat steeds moeilijker. Met name in de Oeffeltse Weiden. Daarnaast waren sommige poelen een eldorado voor blauwband en stekelbaars (drie- en tiendoornig). Vissen en salamanders zijn geen goede combinatie.

Gelukkig waren er ook altijd wel een aantal "goede" poelen waar we wel amfibieën aantreffen. Vaak eerst kikkerdril van bruine kikkers en ei-snoeren van padden en daarna kwamen de afgezette eitjes en larven van de salamanders in beeld. Die waren aanvankelijk vooral in een aantal poelen in de Oeffeltse Meent. Drie soorten, kam-, kleine- en alpenwatersalamander zijn daar aanwezig. De aantallen wisselen nogal per jaar. Altijd extra plezierig als je de larven van deze drie soorten salamanders in één poel aantreft. En dat gebeurt de laatste paar jaar steeds vaker, vooral wat later in het seizoen.

Wat is het fijn om te weten dat er nu extra aandacht (en geld) is om in het kader van de landelijke achteruitgang van de kamsalamander een aantal poelen op te schonen, visvrij te maken (voor zover dat mogelijk is) en nieuwe poelen aan te leggen.

RAVON werkt in de Maasheggen samen met de Vlinderstichting, EIS Kenniscentrum insecten, FLORON, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, Staatsbosbeheer en Brabants Landschap aan een kwaliteitsimpuls. Bij tientallen poelen wordt achterstallig beheer aangepakt en er worden ook nieuwe poelen aangelegd voor kamsalamander en andere amfibieën. De eerste resultaten zijn positief, nadat een volledig dichtgegroeide poel eind 2020 volledig werd opgeschoond, werd er in het voorjaar van 2021 voor het eerst kamsalamander in waargenomen!

Een van de opgeschoonde poelen in de Oeffeltse Weide. In 2021 nog geen kamsalamander waargenomen. (Foto: Naomi Lambrixx)

Het lijkt erop dat na één jaar de vooruitgang al te merken is, een poel die "visvrij" gemaakt was werd al meteen volop bevolkt door larven van de drie genoemde soorten salamanders. Helaas kwam ik al snel weer een aantal blauwband en stekelbaarzen tegen...

In twee poelen van de Oeffeltse Weiden kwam ik het afgelopen jaar voor het eerst enkele larven van de kamsalamander tegen, in één poel zit ook Blauwband en of deze larven het overleefd hebben is de vraag...

Gelukkig is deze poel nu ondieper gemaakt en verbeterd, waardoor hij hopelijk in de toekomst ook droog komt te vallen en de vissen verdwijnen.

Aardig is nog te vermelden dat we, enkele jaren geleden, op een vochtige avond in februari, op een dijk in de Oeffeltse Meent, de trek meemaakten van de kamsalamander. Op een afstand van een paar honderd meter zagen we, met behulp van een zaklamp, enkele tientallen kamsalamanders zich door het gras verplaatsen richting een poel.

We zijn erg benieuwd wat we in 2021 gaan tegenkomen in de poelen.

Ria en Guus van den Boogaard